

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 13. juni 2012 truffet vedtak i

- Sak nr:** 19/12 (arkivnr: 201200375-12)
- Saken gjelder:** Klage fra advokat A, advokatfullmektig B, C og D på tingrettsdommer E ved X tingrett
- Utvalgsmemberer:** Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder rettsavgjørelsen.
  2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer E.

Innledning:

Advokat A, advokatfullmektig B, C og D har ved fire separate brev (alle av 1. mars 2012) klaget på tingrettsdommer E ved X tingrett. Klagen gjelder tingrettsdommer Es opptreden og sakshåndtering i forbindelse med beslutning av 29. februar 2012, der oppnevning av advokat A som bistandsadvokat ble tilbakekalt. Klagen er forelagt tingrettsdommer E, som ved brev av 27. april 2012 har avgitt uttalelse. Advokat A har supplert klagen ved brev av 6. mars, 22. og 25. april 2012. Domstolleder ved X tingrett (sorenskriver F) er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Advokat A var oppnevnt som bistandsadvokat for en av de overlevende fra Utøya. Y politidistrikt fremsatte den 10. februar 2012 begjæring for X tingrett om at oppnevningen skulle tilbakekalles. Bakgrunnen for dette var at det via en CD som politiet hadde sendt til advokat As kontor var mulig å påvise at han hadde brutt taushetsplikten. Tingrettsdommer E besluttet den 29. februar 2012 at begjæringen skulle tas til følge. I beslutningen ble det redegjort for hvem av de ansatte på advokat As kontor som hadde hatt befatning med CD og passord (klagerne B, C og D). Tingrettsdommer E offentliggjorde beslutningen i et pressemøte samme dag. I pressemøtet ble hovedinnholdet i beslutningen gjengitt og to av de ansatte ble navngitt (B og C).

Klager – advokat A – har i hovedsak vist til følgende:

Tingrettsdommer E innklages for brudd på personvernregler for ansatte i Advokatfirmaet Z & Co AS. Bruddet på personvernreglene skjedde ved beslutningen av 29. februar 2012 og ved tingrettsdommer Es pressekonferanse senere samme dag. Tingrettsdommer E har gitt informasjon til media hvor samtlige klagere er navngitt. Det er ingen saklig grunn til at disse navnene skulle offentliggjøres. Advokatfullmektig B, C og D ble ikke gitt anledning til å uttale seg. Personvernet for samtlige klagere er grovt krenket.

Klagerne – adv.flm. B, C og D – har i hovedsak vist til følgende:

Tingrettsdommer E klages inn for Tilsynsutvalget på grunn av offentliggjøringen av klagernes navn. Samtlige klagere ble navngitt i beslutningen av 29. februar 2012. Navnet på samtlige klagere, bortsett fra D, ble deretter offentliggjort på pressekonferansen. Pressekonferansen ble direktesendt på TV2 Nyhetskanalen. Senere ble også Ds navn offentliggjort i media. Klagerne er ved dommerens offentliggjøring mistenkeliggjort. Klagernes personvern er krenket, noe som har påført dem personlige belastninger.

Innklagede – tingrettsdommer E – har i hovedsak vist til følgende:

Innklagede hadde ingen kontakt med media før pressemøtet 29. februar 2012 der rettens beslutning ble offentliggjort. For å kunne utelukke at eventuelle lekkasjer kunne stamme fra X tingrett, valgte innklagede å arbeide med begjæringen uten bistand fra noen. Medielekkasjene stammet fra den unike CDen som var laget for advokat A. A har i sin uttalelse lagt vekt på at han selv ikke kunne ha utført lekkasjene fordi han var utenbys på det aktuelle tidspunktet. Siden han i realiteten flyttet fokus fra seg selv og over på sine medarbeidere, ble det nødvendig for retten å gi en faktisk fremstilling som omfattet de medarbeidere som hadde hatt befatning med saken. Av hensyn til de øvrige ansatte ved advokatkontoret – som ikke hadde hatt befatning med CD eller passord – fant innklagede

det riktig å bruke navn. Ingen har bestridt at tingretten har gitt en korrekt faktisk fremstilling. Retten har i beslutningen ikke foretatt noen vurdering av hvem som utførte handlingene som ledet til at media fikk materialet. Det er ikke tvilsomt at beslutningen kunne offentliggjøres. Etter samråd med domstolleder og informasjonssjef besluttet innklagede å holde et pressemøte for å gjengi hovedinnholdet i beslutningen. Dette innebar likebehandling av mediene og var hensiktsmessig for å unngå eventuelle uklarheter og misforståelser. Pressemøtet kunne også ha en preventiv effekt med tanke på ytterligere lekkasjer i 22. juli-komplekset.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen og prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klagerne har anført at tingrettsdommer E handlet i strid med god dommerskikk da han valgte å navngi klagerne i rettens beslutningen og i den påfølgende pressekonferansen der beslutningen ble gjengitt og gjengivelsen ble direktesendt på TV.

Det ligger utenfor Tilsynsutvalgets myndighet å vurdere om hele eller deler av en rettsavgjørelse skal være offentlig, herunder om bruk av navn og andre identifiserende opplysninger er i strid med personvernregler. Dette er rettslige spørsmål som kan overprøves av ankeinstansen. Det er dermed ikke aktuelt for utvalget å vurdere om det var riktig av tingrettsdommer E å nevne klagerens navn i rettsavgjørelsen og beslutte at avgjørelsen skal være offentlig. Denne delen av klagen avvises.

Tilsynsutvalget kan imidlertid vurdere om dommeren har opptrådt kritikkverdig ved sin håndtering av saken. Det gjenstående spørsmål som utvalget kan vurdere, er om innklagede handlet i strid med god dommerskikk da han valgte å meddele beslutningen i pressekonferanse og i den forbindelse nevne de innklagedes navn foran presse og direktesendt TV.

I forarbeidene til domstoloven kap 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd.

Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. side hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i

retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv. ”

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget, om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne.

Det sentrale spørsmål for Tilsynsutvalget, er om dommerens handlemåte i den foreliggende situasjon fremsto som krenkende eller usaklig, herunder om dommeren burde ha håndtert opplysningene om de faktiske forhold og de innklagedes navn mer diskret, jf. Etske prinsipper for dommeratferd pkt 8.

Tilsynsutvalget har vanskelig for å se at tingrettsdommer Es opptreden er i strid med god dommerskikk. Hans handlemåte i forhold til media fremstår som saklig fundert sett hen til saksforholdet og det offentliges interesse i saken. Innklagede har opplyst at han valgte å innkalle til pressekonferanse for å likebehandle media og for å unngå eventuelle uklarheter og misforståelser. Han har videre opplyst at navnet til de ansatte på advokatkontoret ble nevnt fordi advokat A hadde flyttet fokuset over på sine medarbeidere. Innklagede fant derfor at det var nødvendig av hensyn til de ansatte som ikke hadde hatt tilgang til CD eller passord å navngi hvilke medarbeidere som hadde hatt befatning med saken.

Tilsynsutvalget finner ikke grunn til å tvile på at dette er en dekkende begrunnelse for dommerens mediehåndtering, og utvalget kan ikke se at hans handlemåte er i strid med reglene om god dommerskikk/Etske prinsipper for dommeratferd.

Etter dette finner utvalget at det ikke er grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer E, jf. domstolloven § 236 andre ledd.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder rettsavgjørelsen.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer E.